

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe. se prodajajo po 3 riv. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Novejški, Sv. Ljuziji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe. po 5 av. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolona. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. sm. osmrtaice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. sm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAJA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprva ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 2-50, pol leta K 1-20.

Vai dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračaje. Naročnina, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI

Dr. Wekerle na Dunaju.

DUNAJ 5. „Fremdenblatt“ piše: Min. predsednik dr. Wekerle je danes zjutraj v spremstvu svojega tajnika prišel semkaj. Ogrski ministri predsednik se je z državnega kolodvora podal naravnost v ogrsko palačo, kjer ga je obiskal minister a latere grof Aladar Zichy. Oba ministra sta se pogovarjala eno uro, nakar je ministri predsednik vsprejel sekcijkega načelnika v ministertvu za unanje stvari vit. Alojzija Pinterja. Ob 11. uri je dr. Wekerle odšel iz palače ter je obiskal člene vladarske hiše in inozemske poslanike, da jim je v imenu ogrske vlade čestital povodom novega leta. Opoldne je dr. Wekerle obiskal ministra za unanje stvari barona Aehrenthala. Ob 1. uri popoldne je avstrijski ministri predsednik priredil v hotelu Sacher obed, na katerem so bili razun obeh ministriških predsednikov vsi člani avstrijskega kabineta, minister a latere grof Zichy, sekcijki načelnik dr. Wilkens in tajnik dr. Wekerle.

Angleška kraljeva dvojica pojde v Berlin.

LONDON 5. (Reuterjev biro). Kraljeva dvojica obišče Berlin v drugem tednu meseca februarja.

Veliki potres v Kalabriji

RIM 5. Pravosodni minister Orlando je na nekem pogovoru izjavil, da se mora Messina na novo zgraditi. Našel je odredbe, ki jih je treba ukreniti za prenosno pravosodne uprave, da se uredijo lastninske razmere. Minister je zelo pohvalil požrtvovalno delovanje mornarjev in vojakov.

O kralju je rekel minister, da je hodil skozi podrtine mesta, ne da bi pomislil, v kako nevarnost da se je podajal. Kraljica je z lastnimi rokami obvezavala ranjence in pomagala zdravnikom pri operacijah.

MESSINA 5. — Železniška zveza med Messino in Palermo je vzpostavljena. Pristanke je polno parnikov in vojnih ladij. Pomozna akcija je sedaj bolje organizirana. — Gasilci iz Palermo, Milano, Genova i. t. d. marljivo pomagajo na ruševanju. Tрупo poslanca Nikolaja Fulejja so potegnili izpod razvalin. Med odstranjevanjem razvalin je bilo čuti kričanje papige. Ko so na tistem mestu začeli kopati, so našli še živečo rodbino. — Neko drugo rodbino so tudi skoraj nepoškodovano potegnili izpod razvalin. Slabi potresni sunki se nadaljujejo, vsled česar se podizajo še stoječe hiše in zidovi. Razvaline polivajo z desinfekcijskimi sredstvi, da preženejo na ta način mrljiki smrad.

WASHINGTON 5. Kongres je dovolil za žrtve potresne katastrofe v Italiji 800.000 dolarjev. — Razun tega je bilo odposlano v Messino provijanta in drugih pomožnih sredstev v vrednosti 300.000 dolarjev.

RIM 5. Zbornica je za 8. t. m. sklicana na izredno sejo.

Vakantna predsedništva.

Kaj se modro — zamolčuje!!

„L'Indipendente“ od minolega ponedeljka si razbiva glavo skozi eno celo kolono in pol z vprašanjem, ki je tudi za nas največ važnosti: z vprašanjem, kako naj se spopadne sedaj izpražnjena predsedniška mesta na višem, na deželnem in na trgovskem sodišču!

Naloga, ki si jo je nadel častitljivi „Indipendente“, je gigantska. „Indipendente“ je

sicer na vršenju svoje misije res velik, navdušen, radikalen, idejalen in požrtvovalen; njegova požrtvovalnost sega celo tako daleč, da je vsikdar pripravljen tudi — resnico pravice in logiko pokladati kakor žrtve na oltar svojih... idejalog!

Ali problem, ki ga rešuje v svojem članku „Presidenze vacanti“ — presega vendar njegove sicer velike zmožnosti.

Ta članek se sicer vleče skozi kolono in pol, toda vseh dolgih izjav in zvijanih kratki smisel je stisnen v ta-le stavek, naslovljeni na tiste italijanske sodne funkcije, ki imajo po mnenju italijanskega radikalnega glasila pravico do uvaževanja ob imenovanju na navedena tri sodiščno-predsedniška mesta:

„Boj je obupen, to je res. Naši uradniki se morejo sklicevati sicer na mnogo titulov: na zmožnosti, na inteligencijo, na prednost po službeni dobi, na poznavanje stvari in naših ljudi, kar vse je potrebno za mesto predsednika in posebno še predsednika višemu deželnemu sodišču!“

Čitatelje prosimo, naj pazno prečitajo to sodbu v „Indipendentu“ glede kvalifikacij, potrebne predsednikom tržaških sodišč, in jasno jim bo, da bi hotelo italijansko glasilo svoje želje in svoje „idejale“, cilje stranke, ki gravituje izven mej države, predstavljati kakor — potrebe justice!!

„Indipendente“ bi hotel doprinesiti dokaz, ki je nedostavno nemoten, izključen, ker govori proti njemu v lapidarnem stilu: faktično obstoječe razmere, potrebe ljudstva, ki same po sebi izhajajo iz teh razmer, in — zakoni, ki so ustvarjeni za resnično vsakdanje življenje, ne pa da bi služili samogoltnosti in objektivnosti kakke stranke, ali pa visokim — idejalom kakkega „Indipendenta“.

Kar zahteva „Indipendente“, to so jednostavno zahteve prepotence razbrzdane italijanske stranke — to je zahteva, naj se potrebe večine prebivalstva v deželi, torej vrhni namen justice same, poredreja pretenzijam ene stranke!!

Po „Indipendentu“ so potrebna za tržaškega sodiščnega predsednika ta-le svojstva: sposobnost, inteligenca, primerna službena doba in poznavanje — lastnih ljudi!!

Torej nič drugega? Kaj pa je s poznavanjem deželnih jezikov — jezika velike večine prebivalstva v deželi, v območju rečenih sodišč?!! Italijani bi hoteli imeti samo Italijane na predsedništvu tržaških sodišč, nota bene: Italijane, ki principijelno ne bi hoteli — če tudi bi znali deželne jezike — poslovati v drugem nego italijanskem jeziku!! Ali bi bilo to res v interesu justice, čim obstoji dejstvo, da je v vsem območju tržaškega višega deželnega sodišča eno samo čisto italijansko okrajno sodišče — Čerwinjan —, dočim so druga ali z veliko slovensko večino, ali mešana, ali pa čisto slovenska kakor n. pr.: Kobarič, Čerkno, Tolmin, Kanai, Komen, Sežana, Ajdovščina, Podgrad?!!

„Indipendente“ naglašja sposobnost kakor potrebno svojstvo. Ali ni pa ravno vsaka sposobnost izključena, ako predsedniku manjka tistega znanja, ki je neizogibni pogoj za izvrševanje sodniške sposobnosti: poznavanje jezika, v katerem je sestavljen velik del spisov, ki jih ima reševati sodišče?!!

„Indipendente“ ima prav, ako se protivi imenovanju predsednikov, ki ne bi znali italijanskega jezika. Ali se ne razburja radi tega. Kaj takega mi Slovani ne zahtevamo. Zahtevamo pa ljudi, ki poznajo tudi naš jezik in ki imajo voljo biti

pravičniti tudi slovenski večini v jezikovnem pogledu! Mi hočemo, naj bodo voditelji naših sodišč večji italijanskemu jeziku, Italijani pa so, ki zahtevajo, naj ti voditelji ne poznajo jezika večine prebivalstva v deželi!

Na čegavi strani so torej pravo, stvarni razlogi, tolerancija, in na čegavi — krivičnost, strankarstvo in nasilje?!! Mi hočemo, naj ob imenovanju sodnih funkcionarjev odločajo le stvarni razlogi, izhajajoči iz praktičnih potreb justice in potreb prebivalstva. „Indipendente“ in njegovi pa zahtevajo, naj se ob taci imenovanjih ustreza le politiki ene stranke!

„Indipendente“ navaja vrsto svojstev, ki jih je zahtevati od predsednikov naših viših sodišč, zamolčuje pa — kakor že rečeno — glavno, ki je neizogiben temelj vsaki sposobnosti taci funkcionarjev. Italijansko glasilo se boji, da ne bi Slovani usilili svojih „kreatur“. Mi pa pravimo: tu mora biti vsako usiljevanje izključeno! Kdor ima kvalifikacijo v vsakem pogledu in v najvišji meri — torej tudi tisto, ki je „Indipendente“ zamolčuje — ta naj pride na tako važno mesto! In če pridejo na rečena tri mesta sami Slovani, ne bo to posledica kakkega usiljevanja, marveč dejstvo, da imajo slovenski uradniki v Primorju prek in prek potrebno kvalifikacijo tudi v jezikovnem pogledu, italijanski je pa nimajo! A da je temu tako, so kriva v prvi vrsti tista italijanska glasila — in mej temi „Indipendente“ v prvi vrsti — ki vzgajajo svoje v mržnji do našega jezika in postavljajo to mržnjo kakor najvišjo čednost — italijanskega patrijotizma!!

Od justične uprave zahtevamo, naj se ob teh imenovanjih daja voditi le od stvarnih razlogov, od ozirov na faktične potrebe. In to neoporečno upravičeno zahtevo naj tudi naši poslanci zastopajo z vsa potrebno energijo. Uvažujeta naj se interese justice, nikakor pa „Indipendentova“ — politika!!

Italijansko vseučiliščno vprašanje.

Z Dunaja javljajo: Državni zbor se snide dne 19. t. m. Istega dne predloži vlada zbornici načrt za ustanovitev italijanske juridčne fakultete, kakor je bil odobren v zadnjem ministertskem svetu. V krogih italijanskih poslancev se govori, da bo sedež tej fakulteti na Dunaju, ali nemške stranke se bodo temu upirale.

DOGODKI NA BALKANU.

Razmerje med Avstrijo in Srbijo.

se je zadnje dni zopet hudo priostriilo. To pa posebno radi vojvitega govora srbskega ministra za unanje stvari Milovanovića v seji skupščine dne 2. t. m. v odgovor na interpelacijo na interpelacijo glede anekcije Bosne in Hercegovine. Interpelantje so zahtevali od srbske vlade, naj stori pri vselevlastih korake, da se Bosni in Hercegovini zagotovi popolna avtonomija pod suvereniteto sultana.

Ker je minister za unanje stvari potem govoril v polnem soglasju s to interpelacijo, proslavljal Rusijo in napadal postopanje Avstro-Ogrske in ker je večina skupščine burno pritrdjevala tem izjavam, so občutili to na Dunaju kakor skrajno žaljenje in izzivalec afront, na katerega treba odgovoriti z energičnimi koraki. Avstro-ogrski odposlanec v Belemgradu pl. Forgach je dobil nalogo, naj

z željo, naj se inštitucija tržaškega slovenskega gledališča še nadalje tako vstrajno in dosl. do razvija in naj ji ostanejo naklonjeni vsi faktorji, ki pridejo pri tem v poštev.

Iz nekakega pijetelnega čuta je „Dram. društvo“ določilo za svojo 100. predstavo operetno burko „Čevljar-baron“, s katero je počelo pred sedmimi leti svoje delovanje. — Prepričan sem, da bo ta igra sama na sebi in pa okolnost jubileja 100. predstave privabila mnogo, mnogo občinstva, da na ta način izreče dosedanjemu delovanju „Dram. društva“ svoje zaupanje in zadoščenje in je obodri za še vspetneje razvijanje v bodočnost. (Zvršetek).

Nocoj ob 7. uri zvečer bo 100. predstava slovenskega „Dram. društva“ v Trstu. Igrala in pela se bo velekomična operetna burka **ČEV LJAR BARON**, v kateri nastopi poleg glavnih igralcev našega gledališča tudi pestra vrsta čevljarjev in ajdovskih družic, ki bodo zakrožili tudi nekoliko veselokomičnih zborov in pesmic. Nastopijo pa tudi imenitni baroni in visokonose baronese,

zahteva od srbske vlade pojasnil in zadoščenja, in — ako ne dobi tega — naj takoj zapusti Beligrad.

Sinočne vesti pa javljajo, da se nekatere fraze v govoru ministra Milovanovića v oficijelnem tekstu nekoliko drugače in blažje glase nego v prvih poročilih. Dočim je stalo v prejšnjem tekstu, da „hoče Avstrija dve srbski deželi usuznjiti“, stoji v oficijelnem tekstu, da se je Avstrija „polastila dveh od Srbov obljubljenih dežel“.

Ker to zadnje tekstiranje ne zveni tako razžaljivo, utegne se razburjenje v avstrijskih oficijelnih krogih nekoliko poleči.

Ali dejstvo je, da je vojevitost v Srbiji začela zopet naraščati. Srbski narod sličen je razpoloženju človeka, ki hoče vse tvegati, ker nima ničesar več izgubiti. Temu razpoloženju je dal te dni izraza neki Srb iz kraljevine v pogovoru z nekim našim sodružnikom z besedami: „Ali pride do konference, ali ne pride, meni se vojna zdi neizogibna. Bolje je umreti, nega počasi umirati“.

Mi pa smo slej ko prej mnenja, da Srbi vendar nimajo še pravega razloga za tako obupno umevanje svojega položaja in sleherni pravi prijatelj jim mora odavetovati od prenapljenih korakov. Saj ni dvoma, da bodo imeli na konferenci tudi toplih braniteljev, ki bodo iskali načina rešitve spora, ki bo združljiv s častjo srbskega naroda.

Sedaj pač ni čas za igro va banque.

SRBIJA.

Ministertvo podalo ostavko!

Beligrad 5. Ministertvo Velimirovičev je danes podalo kralju ostavko iz razloga, da ne živi v toliki meri zaupanja skupščine, kakor je to za sedanje resne razmere potrebno. Kralj ni ostavke vsprejel, ker ni možno v času, ko skupščina ne zboruje, rešiti krize na način, ki bi najbolje odgovarjala parlamentarnemu položaju.

TURČIJA.

Protest proti anektiranju Krete.

Iz Carigrada javljajo: Na porto in parlament so iz raznih turških krajev prišle množestevine brzojavke, v katerih se odločno protestira proti aneksiji Krete.

Bolgarska in Turčija.

Iz Sofije poročajo, da je bolgarska vlada prejela iz Carigrada vest, da so tamkaj pripravljeni nadaljevati pogajanja za sporazum.

Hrvatska.

Razpust sabora in nove volitve.

Madjarski list „Alkotmany“ beleži vest o skorajšnjem razpustu hrvatskega sabora in o novih volitvah v Hrvatski.

Dnevne vesti.

Dr. Cimatori razkrinkan. Na povabilo gospoda namestnika se je podal včeraj drž. poslanec dr. Otokar Rybář k istemu, da mu razloži vzroke, zakaj se je na nedeljskem shodu napadalo njegovo osebo radi sfere z družbo „Dalmatia“. Gospod namestnik je začuden vsprejel poročilo poslanca dr. Rybářa, da se je splošno in z vsa odločnostjo govorilo v naših krogih, da je on (namestnik) zahteval od družbe „Dalmatia“, da naj razveljavi pogodbo, sklenjeno z zadruogo Fabijančič in tovariši, in to na podlagi ponovnih izrečnih izjav dr. Cimatorija. Gosp. namestnik je odločno izjavil in zatrjeval, da sta pač prišla Pagnini in Cimatori skupaj k njemu ter izjavila, da preti generalni štrajk, ako se ne razveljavi vprašavana pogodba, a da se on nikakor ni hotel, akoravno bi mu bilo žal, in med obema zboroma pride celo do kaj zabavnega igralskega in pervaškega duela. Da zmaga zadnje podjetni čevljarji, tega mi ni treba posebej povdarjati, saj je njihov zavznik tudi bivši čevljarški učenec Nacelj, sedaj v baronovski glori nastopajoči baron Konrad. In če pomislimo, da bo tega čevljarčka igrala in pela, pela in igrala g. ca Janova, tedaj si lahko že naprej naslikamo komiko teh pestrnih prizorov, ki nam jih bo nudila ta jubilejna predstava našega gledališča nocojšnji večer. Začetek torej ob 7. uri, konec pred 10. uro.

Posor!! Na lepakih „Dram. društva“, ki naznanjajo nocojšno 100-to predstavo, našega gledališča, se je po neljubem naključju zgodila v tiskarni velika napaka, kajti cene pri tej predstavi, ki bo poleg vsega upravo tudi precej stala, ne bodo in ne morejo biti znižane, ampak so določene navadne cene naših predstav in sicer: Lože 8, ozir. K 6, vstopnina v lože in stojnišča na galeriji 0'70 K, sedeži na galeriji K 1'80; vstopnina v pritličje K 1, sedeži I.—IV. vrste K 2'50; V.—VIII. v. K 2; IX.—XI. v. K 1'60; vstopnice za dijake in vojaše (v pritličje) K 0'60.

PODLISTEK.

Ob 100. predstavi slov. gledališča v Trstu.

(Spomini nekdanjega diletanta).

Danes, ko priredi „Dram. društvo“ 100. predstavo, sem omenjal vse te podrobnosti o prvi predstavi, ki niso morda za neudeležence Bogve kakkega pomena, ampak ki jasno dokazujejo, iz kakih zares najskromnejših početkov je vsklilo slovensko gledališče. Ob svojem početku ni imelo prav nič, nego le dobro voljo in pa navdušenje udeležencev, v materijelnem oziru pa celo ničesar. Potrebne stroške za prvi začetek in za prve predstave so predumjali prvi odborniki in igralci diletanti. — In vendar se je stvar zelo ugodno razvila.

Danes ima „Dram. društvo“ že svoje lipo, sicer še vedno skromno premoženje, danes ob 100. predstavi ima svoje engazirane igralce, in med njimi take zelo prijetnega imena in glasu ne samo med nami, nego po

ako bi bilo prišlo do štrajka, umešavati v to vprašanje, ki je po njegovemu mnenju spadalo pred sodišče. Na željo dr. Cimadorija, da je tudi povabil in vsprejel g. Topića, ki mu je poročal o stanju tega vprašanja, katero poročilo da je ena enostavno vzel na znanje, ne da bi bil kakorkoli vplival na odločitve družbe „Dalmatia“. Na opazko dr. Rybáta, da je vse to izšlo od dr. Cimadorija, je gosp. namestnik povabil za popoludne k sebi tega poslednjega in dr. Rybáta, da se stvar razjasni. Dr. Cimadori je moral v navzočnosti gosp. dr. Rybáta priznati, da ni namestnik nikakor uplival na odločbo družbe „Dalmatia“. Na to mu je dr. Rybát očital, da je on zlorabil namestnikovo ime in da je edino on kriv vsega, kar se je zgodilo. Dr. Cimadori ni na to obžalovanje vedel kaj odgovoriti ter je moral požreti to in še druga hujša obžalovanja.

Ko se je stvar tako razjasnila, je posl. dr. Rybát izjavil gospodu namestniku, da sedaj lahko razume, kdo je kriv teh napadov na njegovo osebo ter da obžaluje, da so bili Slovenci zapeljani na to, kakor se je prepričal, neopravičene napade.

S tem je glede gospoda namestnika za nas stvar v našo zadovoljnost končana ter tudi ni obžalujemo iskreno da smo mu storili krivico!

Končana pa ni za nas stvar glede gosp. dr. Cimadorija, ki je kakor zastopnik delodajalcev v družbi s socialističnim voditeljem Pagninjem nastopal proti koristim slovenskih delavcev in istočasno izdal koristi družbe „Dalmatia“, v kateri si je želel pridobiti vodilno vlogo s svojočasno pomočjo trgovskega ministerstva. Pridržimo si, da bomo s tem gospodom še temeljito obračunali. — Gospodje pri družbi „Dalmatia“ naj si pa zapomnijo, da po slabi tovarišiji rada glava boli in naj ne grejo več čez drn in strn za g. dr. Cimadorijem.

Socialistom je seveda sedaj dokaj neprijetno, da je prišlo mnogokaj na dan. Ali zastopnik skušajo odvrniti od sebe težki odij, da so se tako spozabili v svoji strasti, in nastopili proti koristi delavcev.

Nu afera ni še zaključena in mi se nadejamo, da pridemo do popolne jasnosti, da bo mogel videti tudi zadnji slepec med delavci, kje so mu prijatelji in kje sovražniki!

Kje so krivci?! Že dolgo ni kak dogodek povzročal med našim ljudstvom toliko trajnega razburjenja in raznim našim nasprotnikom toliko zadrege, kakor je povzročala sedaj afera pogodbe z „Dalmatijo“.

Ozirom na vprašanje: kdo je krivec? — utegne biti umestno, da podamo tu v ozkem okvirju historijat te afe, kakor sta ga podala na velikem shodu predsednik Dodič in dr. Josip Mandić.

Naši delavci, ki so tudi doslej delali na onem pomolu, so sklenili dne 12/12 s paraplovno družbo „Dalmatia“ pravoveljavno pogodbo in so položili pozneje tudi zahtevano kavejlo. V soboto dne 31. dec. ob pol 8. uri zvečer pa so dobili naši delavci od „Dalmatije“ rekomandirano pismo, s katerim družba razveljavlja pogodbo, ki je imela naslednje jutro, dne 1. januarja ob 7. uri zjutraj stopiti v veljavo.

Ker je bilo jasno, da se taka pogodba ne more razveljaviti drugače nego v sporazumljenju obeh strani, ki sta to pogodbo sklenili, so slovenski delavci prišli ob dolženi uri na pomol, da bi začeli z delom. In res, ko je prispel prvi parnik („Sebenico“) ob 9. zjutraj, prišli so za svoja motova in vozičke, ki so si jih bili navlažili nabavili s troškom preko 1500 K in jih poožili na parnik. Ali na tem so jih začeli ovirati na licu mesta do li socialistični delavci, da je nastal glasen prepri. To je dalo policiji povod, da je odgnala vse delavce.

Tu se je takoj razvidelo, kako vlogo so igrali pri tem čisto delavskem vprašanju — kajti delati je imelo tudi nekaj Italijanov naši socialisti demokrate. Pričakovati bi bilo, da se tudi socialisti demokrate postavijo na stanovsko stališče in da bodo podpirali delavca na polju z a d r u ž n i s t v a, kakor ravno socialisti demokrate sicer praktično izjavi, kadar jej je to v prilog. Nadalje je bilo opravičena nada, da bo zadovoljna tudi družba „Dalmatia“, ker so jej delavci dokazali, da bo imeela od združnega podjetja večjo korist, nego od gospodarja-podjetnika.

Ali prišlo je drugače. Znano društvo „Fascio economico dei lavoratori del porto“, ki je v socialističnih rokah, je sklicalo protesten shod, na katerem je sklenilo resolucijo naperjeno proti slovenskim delavcem sploh in proti rešenim z drugimi še posebej. To se je zgodilo pod pritiskom nekega Polaka, — katerega ravno slovenski ogledarji v svoji nevednosti podpirajo, kakor svojega namišljenega posredovalca za delo. Nam se zdi nerazumljivo, kako je mogla taka, po zakonu nedopustna ščvalna resolucija priti v javnost.

Sedaj so se začeli tudi drugi krogi zanimali za to stvar, v prvi vrsti seveda „Piccolo“, ki je našel v tajniku zveze delodajalcev in odbornika „Dalmatije“ gorečega izvršitelja svojih proti našim delavcem naperjenih želja.

„Dalmatia“ se je začela izgovarjati na Cimadorija in poslala delavce k temu gospodu. Od njega je deputacija izvedela, da je on valed žuganja od strani socialistov z generalnim štrajkom primoran razveljaviti pogodbo s konsorcijem

delavcev in podaljšati pogodbo podjetnikom Robba! Koliko je resnica na teh trditvah, kajeta znana izjava v „Lavoratore“ in dejstvo, da družba opravlja sedaj delo v lastni režiji. Izvedelo se je kmalu tudi, da so bili socialistični vodje posl. Pagnini, Panek in Milost (ta poslednji v imenu jugoslovanske socialne demokracije) v pogovorih s Cimadorijem in to z namenom, nasprotnim koristi delavcev. Imamo torej pred seboj neverjetno dejstvo, da pristaši stranke, ki stoji na razrednem stališču, spletarijo proti delavcu v prilog bogatega zasebnega podjetnika. In to zgolj iz političnega sovraštva.

Tako se je od več strani pritiskalo na razveljavljanje pogodbe, a vpletalo se je pri tem tudi lokalno deželno vladu. In tako je dozorel ta žalostni dogodek o katerem govorimo.

Par besedi na uho našim sosedom. Ob zadnjih dveh nastopih tržaškega slovenskega delavstva na ulici smo imeli priliko slišati iz ust uglednih laških mladeničev in tudi dozorelih možakov besede „ščavo“, „ščavi“ itd. Dogodilo se je tudi, da smo nekatere take brezobrazneže na lep način posvarili in jim povedali, da bo bolj zdravo, ako drže jezik za zobmi. Opravičevali so se s tem, da je beseda „ščavo“ v navadi in da jo rabijo mesto besede „Slavi“ — kar da je storjeno brez zlobnega namena. „Será“ tako, toda mi jim zopet svetujemo, naj svoje ščave drže za zobmi.

Minolo nedeljo je neki laški gospod rekel svojemu drugu: „Cosa cerca sti ščavi qua?“ (Cosa iščejo ti sužnji tu?). Te besede je slišala četvorica naših delavcev, ki so hoteli takoj planiti na gospoda — neumnega Laha. Vsled posredovanja od naše strani se je napad opustil, ker bi (dogodek se je vršil pred namestniško palačo, ko je bila tam zbrana množica naših delavcev) v slučaju napada navstala nevarna zmešnjava. Tudi na nekaj drugega opozarjamo naše „predobre“ sosede. Oai običajno zabavljajo od strani na naše delavce, meneč, da je vsa njih okolica laška.

Vedo naj pa, da imamo tudi mi množico ljudi, ki se sicer ne vdeležujejo demonstracij samih, ki pa spremljajo demonstrante ob straneh in ki bi v slučaju sile — storili svojo narodno dolžnost!

Dokaz, da je temu tako, je bil dogodek na predzadnji demonstraciji in sicer na Borznom trgu. Lahbi so mislili, da so vsi Slovenci pred kordonom straž in da so oni za kordonom na varnem; zato so začeli z grozno korajžo žaliti Slovence. Posledica temu pa je bila ta, da sta dva Laha šla zdraviti rane na zdravniško postajo. Pozor torej — da ne bo neljubih iznenadenj!

Mi radi verjamemo, da je gospodom Lahom hudo pri srcu, ko vidijo korakati naše mase po mestu — ali temu treba se privaditi, dragi sosede — da si s prva res „teško gre“!

Ako bodete vi spoštovali nav, bomo mi zadnji, ki bi vas hoteli žaliti ali celo napadati. Ako pa mislite nadaljevati z napadi in izzivanji, vam mi ne bomo ostajali dolžni! Na vas je: ako hočete mir — bodi mir — hočete-li boj — bodi boj!

Povemo vam pa že danes, da žaljenja na naš račun morajo nehati z lepo ali z — grdo!!

A. V.

Še o burnem shodu železničarjev. Ker nimajo socialisti nobenega laškega glasila več na razpolago, odkar je „Lavoratore“ zatnil svoje trudne oči, začeli so se zatekati v uradništvo „Piccola“, od kjer streljajo svoje pušice na slovensko stranko. Tako se je tudi gospod Kopač zatekel k „Piccolu“, da pošlje v svet nekoliko neresnic o burnem predsnočnem shodu železničarjem z namenom, da svojo stranko povišuje in Slovence črni.

Koliko vere gre trditvam gosp. Kopača, priča že dejstvo, da pripoveduje o večkratnih streljih iz revolverja. Stotine navzočih in tudi zastopnik oblasti — morajo potrditi, da o takih streljih ni bilo ne duha ne sluba.

Značilna je tudi trditev, da je shodu predsedoval in govoril g. Jaklič, dotim je resnica ta, da je predsedoval gosp. g. Skalač in da Jaklič niti pri mizi ni bilo, kamo-li da bi imel kak govor.

Višek svoje fantazije pa je dosegel g. Kopač s trditvijo, da je bil na shodu kakor poročevalec neki „deputato della Boemia“.

Slednjič je g. Kopač temeljito prekopnicnil resnico, s trditvijo da je bilo narodnih le 50—60. Dejstvo je pa, da je bila telovadnica natičeno polna. In ako računamo, da je v njej prostora za kakih 400 ljudi in da je Kopačeva družba štela k večemu kakih 150 oseb, ni dvoma da so bili naši v veliki večini.

G. Kopač bi hotel s pomočjo „Piccola“ spraviti naše v krivo luč. Zato bodi povedano kako so se oni pripravljali, da bi razbili shod naših železničarjev.

Zvečer po 6. uri so se začeli zbirati v gostilni Krašne v ulici Beccaccio. Toda niso povedali popred resničnega namena tega zbiranja, marveč so vabili s pretravo, da gre za protest proti strogi tisti nekega zdravnika. Tam so pridno popivali med shodom, ki mu je predsedoval železničar Tomašček. Ko so se dovelj — okorajžili, podali so se na shod v „Narodni dom“, uverjeni, da bodo v večini. Oti tudi njih objestni nastop takoj iz začetka, da bi shod razbili. Da pa je naša gornja trditev, da večina Kopačevih pristašev ni bila obveščena o resni-

nem namenu, izhaja iz dejstva, da je dobra polovica njih ostala pasivna in da sta gg. Kopač in dr. Šolar, ko sta po hudi bitki zapustila dvorano, imela pred Narodnim domom okolo sebe k večemu kakih 50 oseb.

Slednjič vprašamo: kaj so imeli iskati na slovenskem shodu — tudi če bi bili javni — nemški in italijanski socialisti? In da se ne bo oporekalo temu, konstatujemo, da se je čulo dovolj nemškega in laškega govorjenja in vpitja in da ona trojica socialistov, ki so se zatekli na zdravniško postajo, nosijo nemška imena: Falk, Payer in Stöckler, od katerih eden niti železničar ni, marveč uslužbenec v plavžih v Škedenju.

Toliko v odgovor na vračanja g. Kopača v „Piccolu“.

Kako je g. Kopač igral — Zeppelin! Prejeli smo:

Bilo je v ponedeljak med shodom železničarjev, ko se je Kopač nakrat znašel s petimi svojimi pristaši (NB. štirimi brez čepic), pred našim „Narodnim domom“. Bridkost, ki je vsled tega Kopaču silila v goltanec, je zahtevala po nekakem „efektnem“ zadoščanju. Ali „sodrug“ menda niso utegnili v splošni zmešnjavi in skrbi za izgubljene čepice takoj uganiti očetovo srčno željo, ki je bila, da bi se dvignil vsaj enkrat liki grofu Zeppelinu v božji zrak. Zato so morali oči dati svojemu ogorčenju in svoji skrivni želji viden in očiten izraz. Pobrcali so malo po nedomačem jim tržaškem tlaku ter nagovorili s sveto jezico okolostojede: „No vzdign' te me; no, boste me vzdign' ali ne; dajte me no vzdign' t'!“ In res se je našlo par rok, ki so očeta Kopača dvignile v zrak. Blaženi vsled tolike sreče, stili so oči peat in jo pomolili proti „Narodnemu domu“ ter nekaj zakleli in zadeklamovali. Kaj; tega niti tržaški vrabci niso umeli, ker je neki navzoči „jugoslovanski“ sodrug očeta Kopača prevpil (nedostojno dovolj!) rekši: „Ao ti pel hob i šon; jec mus i no maj kopn kriga!“ („Bunko že imam, zdaj moram še svojo čepico dobiti“). Nato je g. Kopač zdrknil s svojega vzvišenega stališča, in njihovega zeppelinovanja je bilo konec. Krmilnega zrakoplova torej — žal — tudi g. Kopač niso iznašli, ker peš se je potem podal proti „Delavskemu domu“.

Očividec.

Nezaslišano postopanje c. kr. poštnege uradnika. Dne 4. t. m. sem bil priča sledeči neverjetni, a resnični dogodbi. Uradnik F. A. me je naprosil, naj grem z njim na poštni urad v ul. Stadion.

Bil sem tam, mi je rekel, da vzdignem dve hranilni vlogi, a ker sem govoril slovenski — je dotični uradnik zaklical: „La vadi obiamare una guardia che la butti fora“. (Pojte poklicat redarja, da ga vrže ven.) Ker nisem mogel verjeti besedam om. gospoda, sem šel sam žnjim, da slišim na lastna nšesa, ako bo c. kr. uradnik res tako surov kakor se mi je poročalo.

Stopila sva v urad — bilo 2 uri in pol popoludne. F. je položil knjižici na pult. — Uradnik je vprašal v nemškem jeziku: „Sie wünschen?“ F. je odgovoril: „Prosim, da mi likvidirate ti dve knjižici“. Uradnik obrnjen nekam v urad: „La chiami una guardia!“ (Pokličite stražarja!!)

Ni-li tako postopanje c. kr. uradnika nezaslišano?!

Neka slovenska stranka, ki ima prihranke na pošti, mi je takoj na licu mesta izjavila, da vzdigne vse in prinese v slovenski denarni zavod! In res je to edini odgovor na taka krvava žaljenja c. kr. poštних organov! Na poštno ravnateljstvo niti ne apeliramo, ker vemo, da je vsaka pritožba bob v steno. — Slovenci! Slovenci! Naša dolžnost je, da se izogibljemo njih, ki nas žalijo — posebne pa c. kr. urade! Saj imamo svojih denarnih zavodov dovolj, da nam ni treba hoditi v urade, kjer se kliče stražarje, mesto, da bi se postreglo strankam! Nam ni treba znati ne laški in ne nemški v to, da moremo shraniti svoje žulje! Naši denarni zavodi plačujejo več obresti in so stranke ta spoštovane.

A. V.

Pogreb pok. Frana Počkaja trgovca in posestnika pri sv. Mariji Magd. sp. se je vršil včeraj popoludne iz mestne bolnišnice ob ogromni vdeležbi. Na krsto so bili položeni štirje krasni venci s trakovi v narodnih barvah. Ugled in spoštovanje, ki je je užival pokojnik v življenju, je prišlo do najlepšega izraza tudi ob njegovi smrti. Naj počiva v miru!

Istrska deželna razstava. V nedeljo popoludne se je vršilo v dvorani tukajšnje trgovske in obrtne komore zborovanje, sklicano od pripravljalnega odbeka za prireditve istrske razstave.

Predsedoval je g. Sardotsch iz Kopra. Poročilo je prečital g. dr. Nobile, po katerem se je razvila večja debata. Tekom iste je zlasti laški deželni poslanec Salata dal izraza pričakovanju, da se vdeleža razstave tudi slovenske občine v Istri. Predlogi poročevalca so bili sprejeti. Potemtakem se priredi razstavo istrske dežele leta 1910 od maja do septembra v Kopru. V svrhu odstopi tamošnja občina zemljišča in stavbo bivšega samostana Sv. Klare brezplačno. Predmet razstave bodo zlasti poljedelstvo, obrt, pomorske reči, šolstvo, javno dobrodelstvo, higijena, umetnost in znanstvo, kopašiča in zdravilišča, sport; slednjič tudi razstava avtonomnih uprav v deželi.

V izvrševalni odbor so bili izvoljeni: deželni glavar dr. Rizzi, kakor častni predsed-

nik in protektor; predsednik rovinjske trgovinske in obrtne komore kakor predsednik. Ozirom na eventualno udeležbo se slovenska stranka, radi česar se imajo vršiti pogajanja, se je prepustilo Slovanem eno mesto tajnika v izvrševalnem odboru in nekoliko mest v raznih posebnih odsekih, ki so bili tudi izvoljeni.

Zopet nezaslišani škandal na pošti. — Uradnik F. ima — srečo! V enem dnevu je bil žaljen kar v dveh c. kr. poštah urad! Prej v ul. Stadion, pozneje pa na glavni pošti. Sel je in postavil poštno nakaznico na okence, pričakujoč, da ga uradnik odpravi. Neki poštni uslužbenec, ki je stal na prostoru, namenjenemu za stranke, je vzel g. F. poštne nakaznico in jo pomaknil proč od okenca z opasko, da je neka druga stranka na vrsti pred uradnikom F. Ker je dotični sluga govoril laški, ga je F. vprašal v slovenskem jeziku, kaj da se ima on (sluga) umešavati v stvari strank? Mogočni gospod poštni sluga je pa na to vskipel in rekel: „Cosa la parla qua Turko — se la vol parlar questa lingua la vadi in Turebia“ (Kaj govorite trški tukaj. Ako hočete govoriti ta jezik — pojte na turško!!)

Stvar je bila takoj prijavljena dotičnim oblastvom. Pričakujemo z vso gotovostjo, da se naredi že enkrat konec tem res — turškim razmeram na c. kr. poštah.

A. V.

Italijanska vlada odklonila Lloydove parnike. Včeraj sta imela odriniti v Messino Lloydova parnika „Imperator“ in „Marija Valerija“, opremljena z vsemi sredstvi za pomoč ponesrečencem. Vlada italijanska pa je potom tukajšnjega generalnega konzula hvaležno odklonila pošiljatev teh parnikov, češ da je v tem pogledu tam zadosti preskrbljeno.

Naš podlistek. Jutri pričnemo priobčevati v našem podlistku povest iz češkega gorkega življenja „Poljub“ (Hubička) iz peresa slavne češke pisateljice Karoline Světle. Pisateljica, ki je več let sama živela v čeških gorah, nata v tej povesti v živih barvah slika običaje, izlazi žinitbene, ondnotnih prebivalcev. Odkriva nam njihove dobre in slabe strani. Zato je ta povest verna slika pravega češkega ljudskega življenja. Snov te povesti je uporabil tudi slavni češki komponist Smetana v znani operi „Hubička“. Zato opozarjamo naše čitatelje še posebej na njo.

Vodstvo tiskarne „Edinost“ javlja, da so cene za današnje predstavo „Čevljar baron“ normalne in ne izredne cene kakor so pomotoma tiskane na plakatih. Toliko slavnemu občinstvu v blagohotno uvaževanje.

Stenski koledar za l. 1909 je razposlala tiskarna „Edinost“ naročnikom tiskarne in ne naročnikom lista „Edinost“. Toliko v odgovor na razne reklamacije na naslov uprava lista.

Finančnim stražnikom se znatno zboljšajo plače. Poboljšek iznaša za vso državo 4 milijone kron.

Akademski ples. Le par dni nas še loči od akademičnega plesa. Upati smemo, da bo vse slovensko tržaško naobraženstvo posetilo to elitno prireditev, katere čisti dobiček je namenjen za narodovo korist, v korist našega ljudstva. Ta ples naj donese sredstva za snovanje našemu ljudstvu toli potrebnih in tako željno pričakovanih ljudskih knjižnic. Imamo jih sicer že nekaj, a kaj je to proti ogromni množici našega ljudstva, ki hrepeni in stremi po izobrazbi in prosveti. Nadejamo se torej, da se bo vsak izobraženec, ki čuti z ljudstvom radostno odzval našemu vabilu in se udeležil akademičnega plesa.

V izogibo neprilike, ki bi utegnile nastati na večer prireditve pri blagajni, se vrši predprodaja vstopnic, lož in sedežev vsak dan od 5—6 ure v „Slavjanski Citalnici“, kar izvoli slavno občinstvo blagohotno vzeti na znanje. Tudi eventualne prijave za dopolnjevanje vabila se sprejemajo istotam.

Pripravljalni odbor.

Slovensko-hrvatska mladina priredi, kakor vsako leto, tudi letos velik Ciril-Metodijev ples, ki obeta biti res lepa in koristnosa prireditve. — Včeraj se je izbralo letošnji odbor in sicer je letos predsednik Hrvat, dr. Ljubomir Tomašič, podpredsednik dr. Rekar, tajnik učitelj H. Čok in dr. Maričić, blagajnik Vlado Trnovec in njegov namestnik Josip Latković. Izbrana sta bila tudi dva pododseka, ki jih vodi g. dr. Maričić in učitelj Mankota.

Ples se bo vršil v vseh prostorih našega „Narodnega doma“ dne 13. svečana. V četrtek 7. januarja ob 9. zvečer ima v restavraciji „Balkan“ mladina zopet sejo, pri kateri mora biti vsak zavezan tržaški fant.

Čas predpustnih zabav je pred durmi. Naša vrta mladina se je pridno udeleževala istih vsako leto. — Upamo, da tudi letos ne izostane, marveč, da nas bo tudi letos v velikem številu posečala.

„Trgovsko-izobraževalno društvo“ otvori svojo predpustno zabavo dne 6. januarja 1909 s plesnim venčkom, ki prične ob 8. uri zv. v društvenih prostorih v ulici S. Francesca št. 2. I. Naše društvo se po svojem veseličnem odseku, ki se je vsakokrat izkazal v slavnih prireditvah poživovalnega in marljivega sl. občinstva in posebno mladini toplo priporoča in kliče znancem in prijateljem: „Na svidenje“ danes zvečer ob 8. na plesnem venčku, kjer bo vse dobro preskrbljeno za najboljšo zabavo!

Veselični odsek
trg. izobr. dr.

Umetniška noč. „Dramatično društvo“ v Trstu in „Umetniški klub „Skala“ sta se združila, da priredita dne 6. februarja t. l. predstavo zabave v velikem stilu pod naslovom „Umetniška noč“. Kolikor smo mogli čuti dosedaj, je aranžma popolnoma originalen ter bo nosil v vseh svojih detajlih in v celoti umetniško marko. Za to prireditev, ki je določena za vse naše slovenske občinate brez razlike, se se angažirali čimtilji okoli „Dram. društva“ in upodabljajoči umetniki zbrani v Umetniškem klubu „Skala“.

Naznanjamo to že sedaj, da morejo zainteresirani krogi ob sestavljanju načrtov za predstojajočo predstavo sezono računati vže sedaj s to veleslanim prireditvijo, ki obeta biti originalna in popolnoma nova za tržaške razmere.

Torej motto: „Umetniška noč“ dne 6. februarja.

Tržaška mala kronika.

Grozna rodbinska tradidija. — Sin ubil očeta. V minoli noči je bil v X. oddelku tukajšnje bolnišnice vsprejet cestar Angelo Bogat, star 69 let, iz Beliana pri sv. Kancianu v Furlaniji. Zdravnik, ki ga je preiskal, je konstatiral, da ima nesrečnik razum mnogih notranjih poškodb tudi razbito lobanjo. 31-letni sin Konstantin, ki ga je spremljal v bolnišnico, je pripovedoval, da je starčka — njegovega očeta — na božično viljo pretepel starej njegov brat. Uprava bolnišnice je v tem slučaju obvestila policijsko oblast.

Včeraj zjutraj podalo se je nekoliko funkcionarjev v bolnišnico, da zaslišijo ranjenca. Ta je pa že umiral in ob 12 in pol uri je izdehnul, ne da bi bil mogel več ziniti besede.

Naplavljen truplo. Samomor? Blizu svetilnika so včeraj potegnili iz morja moško truplo, ki je bilo že v precej visokem štadiju gnijlobe. Policijski oficijal Pasquali s komisarjato na Campo Marzio je dal prepeljati truplo v mrtvašnico pri sv. Juštu. Zdravnik, ki je truplo pregledal, je rekel, da je moralo težati v vodi že več dni. Pozneje se je doznelo, da je utopljenec 45 mornar Anton Maracutti iz Gradeža, oženjen in stanujoč v furlanskem Tržiču. Zdi se, da je Maracutti izvršil samomor.

Požar v tovarni linolea. V lopi za kuhanje olja v tovarni linolea pri sv. Andreju je včeraj ob 11:50 izbruhnil ogenj. Ko so prišli ognjegašci iz glavne postaje s tremi vozovi, je bil požar že pogasjen od ognjegašcev postaje pri sv. Marku. Škoda je velika, ker ne le da je zgorelo hektoliter olja, marveč so se pokvarili tudi stroji.

Besen krošnjar, pa še kaj! Lastnica gostilne „Alla Gloria“, Frančiška Brabec, stanujoča na Rocolu št. 623, je dala včeraj zjutraj sretirati težaka-dinarja Josipa Furlanič, starega 28 let, iz Doline, stanujočega v zsgati Škorklje št. 146. Prišel je ta-le prejšnji večer okoli 8. ure in pol skupaj z nekim drugim in sta ponudila na prodaj volnenih rut in dva para čevljev. Krčmarica, kateri se je dozdevalo, da so to ponujene stvari nepoštenega izvora, je pozvala krošnjarja, naj zapusti ta lokal. Ker pa se nista hotela oddaljiti, je poklicala moža, ki je skupaj z drugimi vrgel oba kaveljina na cesto. V maščevanje pa sta zunaj razbila pet šip in razdrla klop. Prišla sta celo nazaj ob 11. uri in pol, ko sta bila krčmarja že v svojem stanovanju, tolkla na vrata in privabila ven krčmarico s klicom „Patruja!“ In ako ne bi takoj prišel krčmar, bi bila morda ona prišla v nevarnost.

Drugi dan je na ovadbo pri policiji izvedla ta-le hišno preiskavo v stanovanju zakonskih Furlanič, kjer se je našlo veliko robe dvomljivega izvora. Policija poizveduje in je zato pridržala v zaporu zakonska Furlanič.

Ana Marija Košuta, ki je predvčerajšnjem popoldne izpila strupa in je bila sprejeta v II. oddelku bolnišnice, je umrla isti večer po hudih bolečinah. — Prišla je prejšnji večer v hotel „All' Angelo“ v ulici delle Acque. Spremlil jo je možak. Ta — do sedaj niso ga našli — je povedal, da mu je ime Ivan Trabovani, kovač, rojen leta 1876; ona da je njegova soproga. Drugi dan zjutraj je odšel in ženska je ostala sama v sobi. Okoli ene ure popoldne je gospodar hotela, poklican od sobarice, ulomil vrata, ki so bila od znotraj zaklenjena, in našel je žensko stokejajočo in zvijajočo se od bolečin na postelji. Kakor rečeno, je bila prepeljana v bolnišnico, kjer je umrla. Kakor je bilo ime ženske krivo napovedano, tako je bilo krivo tudi ime onega možkega. — Oblast poizveduje.

Padel v morje. Včeraj zjutraj je težak Marij Boschin po neugodi padel v kanal. Redar ga je potegnil na suho.

Pobegli jetniki iz garnizonskega zapora so: Adolf Lenarduzzi iz Mose na Furlanskem, vojak 4. topnič. polka, Cezar Gerdol, Ernest Gizetič iz Trsta, 97. pešpolka, Ivan Budinič iz Trsta, 4. topnič. polka in Evgen Laube iz Labina.

Loterijske številke izrečane dne 5. januarja 1909:

Praga	74	26	36	48	29
Lvov	33	58	1	70	54

Koledar in vreme. Danes: Sv. 3 kralji. Razglasenje Gospodovo. — Jutri: Valentin šk. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 10 Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Večina jasno; semtertja oblačno. Hladni vetrovi. — Temperatura hladna.

Tržaška gledališča:
SLOVENSKO GLEDALIŠČE. Slavnostna 100. predstava Dram. društva: opereta „Čevljar baron.“

VERDI. Danes repriza opere „Loreley“ Catalanijeve.

POLITEAMA ROSSETTI. Opera „Hoffmanove pripovedke“ je dosegla sinoči nepričakovano dober uspeh, to pa valed dobro razpoloženih moči, v prvi vrsti tenorja De Rubis in gospe Theheran, ki sta bili ponovno aplavdirana. Tudi orkester je bil na svojem mestu.

Danes sta v tem gledališču dve predstavi: ob 3.30 opereta „Fatinitza“ in ob 8. opereta „Hoffmanove pripovedke“.

FENICE. Danes dve predstavi: ob 3.30 komedija „Le miserie de sior Travetti“ in zvečer ob 8. komedija „Tosca“.

EDEN. Danes ob 3.30 pop. in 8.30 zv. bo variete-predstava.

Društvene vesti.

Godbeni odsek pevskega društva „ZARJA“ v Rojanu priredi danes ples v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. — Začetek ob 4. uri pop. Ob enem se naznanja, da bo vsako nedeljo in praznik plesna zabava.

„Slavljanska Čitalnica“ naznanja svojim c. plesalkam in plesalcem, da odpade radi današnjega praznika plesna vaja, ki bi se imela vršiti danes zvečer.

Pevsko društvo „Kolo“ pozivlja dosedaj gospice pevke, naj pridejo danes ob 2. uri popoldne v pevsko prostoro v ulici sv. Frančiška št. 2. Vabljeni so tudi druge gospice, ki žele pristopiti k pevskega zboru.

Ob enem se naznanja, da bo občni zbor tega društva dne 17. t. m.

Sokolova plesna vaja za v soboto odpovedana. Od strani Sokola smo naprošeni javiti, da v soboto — radi akademičnega plesa — ne bo običajne plesne vaje.

Dijaško podporno društvo ima svoj redni občni zbor v četrtek, 7. t. m. ob 7. uri zvečer v dvorani „Slovenske Čitalnice“ (Narodni dom). V prvem sklicanju, dne 19. m. m. se ta občni zbor ni mogel vršiti radi prepiche udeležbe, katero pa je bilo, tako je vsaj upati, pripisovati bolj slabemu vremenu nego nemarnosti členov. Žalostno znamenje bi bilo, ko bi se v nas ne našlo niti toliko zanimanja za prevažno dijaško podporno društvo, da bi njega občni zbor ne bil ne samo zadostno, ampak tudi obilno obiskan. Odbor.

Zahvala.

Podpisani se najtopleje zahvaljuje slav. banki „SLAVIJA“ oziroma njenemu tržaškemu zastopniku za točno izplačilo odškodnine za požarno škodo.

S spoštovanjem
Ivan Prelog.

Vipavskega vina:

(Dornberg) in Istrskega terana (Buje)
JOSIP PEROZZI, TRST
Prodaja po nizkih cenah na debelo kakor tudi na dom v sodčkih
steklenicah in buteljkah.

Via Bachi št. 9.

Zahvala.

Podpisana se zahvaljuje iz globine srca vsem, ki so jej povodom smrti nje predrega soproga, očeta, brata, strica gospoda

Fraňa Počkaj

izkazali svoje sočutje, a blagemu pokojniku zadnjo čast. Posebej se še zahvaljuje »Gospodarskemu in kons. društvu« pri sv. Mar. Magd. za podarjeni venec. Bog plati vsem!

Trst, 5. januarja 1909.

Rodbina POČKAJ.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

je Tekočina GODINA prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakobu in Josipa Godina, lekarna „All' Jgea“ Farneto 4

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti poš. povzetju ali proti anticipatni pošiljavi zneska 7 K franko poš. in zav.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18
Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetlic, kovine, porcelana in perl.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo HENRIK STIBELJ in drugi.

Advokat Dr. Josip Wilfan

ima svojo pisarnico
v Trstu, Corso šte. 37.

PEKARNA in SLADČICARNA

VINKO SKERK, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9

V moji pekarni se vdobi vsaki dan trikrat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom. Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov, biškote in posebno pa specialiteto za čaj. Dobi se tudi veliko izbero buteljke ruma in vsake vrste čaja ter vse to po najnižji ceni.

Spoštovanjem V. SKERK.

Kupujte Nar. kolek!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Mirodilnica:

Arturo Castelreggio

nasledniki G. MIZZAN
Trst, Campo S. Giacomo 2. - Tel. 12-23

Zaloga drog - barv in šip.

Petroleji in špirit. Mrežice za Auerjevo luč.
(znamka zvezda) po 30 stotink.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restavracije Cooperativa ex Hacker)

prodaja na mesečne ali tedenske obroke obleke in površnike za moške, perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

Nova prodajalica

G. Xehiayan

TRST — Corso šte. 23

Ni potrebno naročati na Dunaju

URE

nikelnate od K 4 naprej

zlate " " 26 "

PREŠTANI

14 karatni od K 6 naprej

14 " 1. dilam. " 10 "

BUDILKE

garantirane od K 3.50 naprej

Vrhu tega bogata izbora zlatih in srebrnih ur, uhonov, Broches itd.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Dr. Josip Levpušček

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

CARLO GORTAN Zaloge olja - Trst - V. Santa Caterina 13. Prodaja na velike in na drobno

TELEFON 865.

Vesti iz Goriške.

Volčji grad 2. januarja 1909. — Umrl je tu posestnik in trgovec **Anton Zigon**. Bil je pošten mož in skrben oče svojim 10 še nedoletnim otrokom. N. v. m. p.

Pri odhodu g. **Rudolfa Tončič**, uradnika južne železnice iz Sežane, nabralo se je v krogu narodno zavednih uslužbencev južne železnice za družbo sv. Cir. in Met. znesek K 246 st. — Hvala!

Vesti iz Istre.

Iz koprškega okraja. Znano je, kaka suša je vladala minolo leto tudi v našem okraju. Tudi je znano, da morata ubožec in imovnik živeti le od tega, kar kupujeta v štacuni. A kaka draginja je že več časa, tega nam ni treba opisovati. In od kod jemati denar? Vina ne moremo prodati in kedar je ob trgatvi prodal grozdje, je potegnil komaj toliko, da je plačal žveplo, vitriol in teško še delavce. Država je dovolila radi tega podporo, a finančno ravnanje poslalo nam je v Koper davčnega preglednika, ki je jako vnet v iztirjevanju. On hoče na vsak način zaslužiti nagrado za iztirjevanje in pri tem nič ne pomišlja, od kod naj bi jemal ubogi kmetski. V tej svoji pridnosti gre mož tako daleč, da potirja še več, nego bi bilo plačati. Prigodili so se že slučaj, da je morala davkarja take pomoče popravljati s tem, da je povrnila denar. Poslala je denar na poštni nakaznici, a stranka je morala trpeti stroške za znamke, nakaznico in dostavnino. Res niso ti stroški ravno veliki, a vendar vprašamo mami smo mi zakrivil, da moramo trpeti poštno stroške? Ako davkarski preglednik v svoji vnetosti dela take pogreške, naj vsaj trpi poštno stroške. To bo že lahko vgrešil, ker poplača se mu gotovo obilno z nagrado.

Vesti iz Kranjske.

Iz „Kranjske hranilnice“ je bilo v soboto dvignjeno nad 1 milijon kron. Mestna hranilnica ljubljanska je ta dan presegla 34 mil. kron hranilnih vlog.

Trgovska šola s slovenskim učnim jezikom. Naučno ministerstvo je vzelo na znanje, da se je v Ljubljani ustanovila trgovska šola s slovenskim učnim jezikom in sicer pripravljali razred in zadržna šola. Dovolilo je deželni odbor izreden prispevek 2500 K za opravo in 1500 K kakor subvencija za l. 1908.

Ustanovni občni zbor „Narodne delavske organizacije“ v Ljubljani je bil v nedeljo popoldne v „Mestnem domu“ v Ljubljani. Predsednikom je bil izvoljen g. Ribnikar. Poročal je g. Skrlj.

Prememba posesti. Karol grof Lanthieri v Vipavi je izročil vse svoje obširno posestvo svoji hčeri baronici Löwezew ter se preselil iz Vipave v Furlanijo.

Vlak je povozil v ponedeljek, dne 4. t. m. v Kresnicah 20-letno Marijano Bratun. Hotela je iti k maši. Odpeljali so jo opoldne še živo v ljubljansko bolnišnico. Odtrgalo je je roko in nogo.

Promet s tuji v Ljubljani l. 1908. — Lansko leto je prišlo v Ljubljano 50.851 tujcev, kar je za ljubljanske razmere ogromno število.

Darovi.

— Na botrinjah g. Josipa Sigmund v gostilni „Konsumnega društva“ se je nabralo za škedenjsko podr. dr. Cir. in Met. K 522.

— Za isto podr. so darovali gg. Mihael Godina Vanko 210 K. Šuman Jernej 2 K. Gostje v veseli družbi nabrali v gostilni g. Maksa Sancin K 620.

V nabiralniku pri „Gospodarskem društvu“ se je nabralo v decembru K 2547.

— Za novo leto je daroval moški podr. dr. sv. Cir. in M. t. v Trstu gosp. I. Levičar 5 kron. Srčna hvala!

— Pevskemu društvu „Kolo“ je podaril g. N. N. 2 K.

— Za moško podr. sv. Cirila in Metod, na Greti je nabrala vesela družba „pri Francu“ ulica Geppa 3 K 10 st. Denar brani uprava.

— Obitelj Iv. Prelog podaril za moško podr. sv. Cir. in Met. K 20 uamesto venca pok. Pranu Počkaj. O poliki krsta Mirka Cibic na Proseku so nabrali K 8— za isto podružnico. V kons. društvu pri sv. Jakobu se le nabralo K 560. Gosp. Živec dodal še K 1— v znak protesta proti nasilju naših nasprotnikov proti slov. delavcem; tudi za isto podružnico.

— Za škedenjsko podružnico so nabrali v veseli družbi v društvu „Jadran“ ul. s. Marco K 280. — Denar brani uprava lista „Edinosti“.

— Za Božičnico so nadalje darovali: g. Bohinec 5 K, ga. Karla Nachtigall, g. Mvira Rupelj, g. Rozman, g. I. Milonig g. Olga Milonig, g. dr. Konrad Vodušek po 2 kroni. Lepa hvala!

— Mesto venca na grob pokojnemu očetu tovariša g. Germeka daruje učiteljsko Svetoivanske šole, skupno z gg. veroučitelji in g. Pelicnom, za domačo šolsko knjižnico K 14.

V blag spomin istega pokojnika so nabrali nekateri učitelji med seboj na dan pogreba K 230 za občo šol. knjižnico v okolici. Obredve svoti hrani knjižnica „Učiteljskega društva za Trst in okolico“.

— V počestitev spomina pokojnega Fr. Počkaja nabrali za možko podružnico družbe sv. C. M. žalovalci 380 stot. Dodala na mesto venca družina I. M. Skrlj 6 K in družina Ivana Počkaj v počestitev pokojnega strica 5 kron. Skupno 19 K in 80 st. Denar Uprava.

Za žensko podružnico je daroval v čast pok. Elviri Žiška želajoči Anton P. v Bar-kovljah K 50—, v veseli družbi na „Silv. večeru“ pri „Sokolu“ je nabrala g. Slavica Bavdaž K 114, sama dodala še K 1— Denar hrani uprava.

V odvezo od noveletnih voščil je darovala gospa Sl. Bavdaž K 5— za možko podružnico dr. sv. Cirila in Metodija. Hvala prisrčna!

Gospodična išče službo za prodajalko v pekarni ali mlekaru kot začelnica brezplačno. Govori slovensko, italijansko in nemško. Pismena ponudba je poslata na Inzeratni oddelček Edinosti pod „F a n y“.

Najemnik se išče za dobro upeljano trgovino s konsumnim blagom. Isti mora imeti veselje do dela, ker mora sam pri delu pomagati. Zahteva se od 600 do 800 kron kapitala. Naslov pri Inzer. odd. Edinosti.

Večletna praktično izurjena knjigovodna večja slovenski, hrvatski, nemški in italijanski, kakor tudi trgovske korespondence, ki poseduje dobra spričevala želi premeniti službo. Blagohotne ponudbe na Inzeratni oddelček Edinosti pod „Vestna 24“.

Pisarniški vajenec vdobi takoj službo v tukajšnji advokatski pisarni. Naslov pove uprava Edinosti.

Odda se meblirana soba v ulici Commerciale III. 548, vis. 4-vis 32, vrata 17. (28)

Odda se meblirana soba, K 16. Ul. Gaspare Gozzi 3, II. n.

Naznanjam vsem, da imam izvrstno, brsko vino. — Kdor se hoče prepričati, naj pride pokušat k Hinku Kosiču, ulica Belvedere 17.

Učitelj išče tem potom znanja z izobraženim dekletom. Ponudbe, ako mogoče s sliko pod „A. B.“ na Inzeratni oddelček Edinosti.

Zapomnite si dobro. Od 1. januarja 1909 naprej bo slikal elektrofotograf JERKIČ, via delle Poste 10, I. nad., do 9. ure zvečer, ako se mu prej javi. Telefon 21-43.

20-letna mladenka, lepe zunanosti, večja vseh gospodinjstkih del z 1000 K dele, išče radi pomanjkanja sušnega mladega mladenca v svrhu ženitve. Le resne ponudbe pod „Suzana“ na Inzeratni oddelček Edinosti.

Josip Stofa mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere šte. 8, izvršuje vsakovrstna mizarska dela.

Proda se stavbeno zemljišče na Greti tik glavne ceste.

Išče se poslovodjo, eventualno kompanjona za trgovino na veliko s kavo, oljem in južnim sadjem. Dotičnik mora biti izvešan v teh postih. Ponudbe pismene na „Edinost“ pod številko „1909“.

Izurjena likalka se priporoča s'avnemu občinstvu. — Brezplačna postrežba na dom in z doma. Cene zmerne. Ulica Gioachino Rossini št. 10, IV. nadst.

Črevljarja poštenega delavca, sprejemem takoj v stalno delo. Plačilo po dogovoru. Jožef Muženič — Koste (Piran).

Kuharica — ali dobra, priletna dekla, ki je zmehna samostojna hišna dela opravljati, se sprejme takoj. Dela ni posebnega, samo za 3 ljudi. Oglasi pod „M. S. S. 10“, poste restante, Ajdovščina.

Mesto pisarniškega praktikanta išče mlad. nič, dober slovenski korespondent, v kakršni-koli večji pisarni. Pod ugodnimi pogoji za 3 leta. Naslov pove „Edinost“.

Vinogradniki trte cepilne vsake vrste razne velikosti eno- dve- in triletno. Divje bilke, razno sadje. Cena po dogovoru. Prodaja FORČIČ in drug. — Trtnica Komen.

Proda se hiša z gostilno in koncesijo na trgu na Goriškem. Naslov pove Inzeratni odd. Edinosti.

ANTON SKERL

mehanič, zaprišežen izvedenec
TRST, Carlo Goldonijev trg šte. 11
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“
Napeljava in zaloga električnih svetilk, luči in prodaja gramofonov, zvonov, in fonografov. Zaloga priprav na točni pivo. Lastna delavnica za popraviljanje šiv. strojev, koles, motokoles itd.
Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.
TELEFON šte. 1734.

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140
Izbor drog, barv, čopičev, pokost, parafumov, fin. milo — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenege sirupa, tamarinda, malinovec itd. itd.

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani
ina svojo
novo prodajalnico: ur
v TRSTU
ul. Vinc. Bellini 13
nasproti cerkve svet. Antona novega
Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

Nova izdelovalnica glasovirjev: C. Olivo, Trst

ul. Felice Venezian 13, in ul. Madonna del Mare 4 (pritličje)
Glasovirji in Pianini — Orkestroni zadnjih novosti
Prodaja — Monjava — Posojuje
Uglašanja in popraviljanja. — CENE ZMERNE.

VELIKA ZALOGA PRAZNIH BUTELJK

Trst, via delle Ombrelle 5
TELEFON št. 18-49
GUIDO e UGO COEN
100.000 buteljk od šampanjca — za refošk. —
Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. Velika zaloga buteljk od pol litra in 1½ litra. Damjane iz stekla opletene.
Prevzamejo se dopošiljanje na deželo.
Kupuje razbito steklo vsake vrste.

Velika zaloga volnenih pogrinjal
Prešitih pogrinjal lastnega izdelka
pokrival, perila, trliža, flanelastih robcev in bombaževine.
Specijaliteta
volne in žime za žimnice.
Vse to se dobi pri
Josipu Wollenigh,
TRST, ulica Malcanton šte. 12. o o o o o

Trgovina z manifakturnim blagom
Ant. Sanzin pok. Frana
TRST — ulica Barriera vecchia šte. 11
VELIKA IZBERA: barvanega fuštanja in lavantenila, maj, ženskih in otroških spodnjih hlač za zimo. — Posteljna pokrivala, moderci (perilo) in razne potrebščine.

ZNIŽANE CENE!
Velika izbira zgotov. oblek za dame, gospode in otroke
BOHINEC & Co. Trst
ulica delle Torri št. 2 TRST Via San Lazzaro 17
(za cerkvijo sv. Antona novega)
Znižane cene!! Znižane cene!!
TELEFON šte. 22-05

„Alla Flotta Americana“
Trst, Piazza della Borsa šte. 1
Popust
od 25% do 50%
Da se popolnoma razpeča vse blago za ženske, kakor bluže, krila, vestalje svilnate jupons, alpaca in pan, perilo za gospe, nogovice, pajčolan, pasovi, rokavice iz kože, volne in tkanine, potne plaids, šarpe za gledališče, ovrtniki za gospe itd. itd.
Vse blago se more kupiti s **25% do 50%** popustom v prodajalnici
„Alla Flotta Americana“
Trst, Piazza della Borsa šte. 1

Hotel Balkan

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne. Počkaj & Kögl

Tovarne in delavnice pohištva in stavbenih izdelkov v **SOLKANU** pri Gorici.
Leston železniški tir: Gorica, drž. kolod., Solkan

Mizarska zadruga v Solkanu

Osrednje ravnanstvo.
ZALOGE: SOLKAN, TRST, via Caserma 4
ZALOGE: REKA, Via Pile 2
SPLIT, nanovoj obali

Brz.: ZADRUGA - Trst
Telef. št. 1631 interurban
Žage v Soteski (Bohinj)
Letna produkcija
K 1.000.000